

MAGYAR NYELV
a 6. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ

2020. január 18.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.
A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.**

-
1.   2. oszlop   3. oszlop
- a) bátor   oroszlánszívű   1 pont
- b) bizakodó   derülátó   1 pont
- c) fukar   szűkmarkú   1 pont
- Itemenként az 1 pont csak akkor adható meg, ha az adott sorban mind a két helyes részválasz (szó) megtalálható. Csak a helyesírási szempontból is hibátlan válaszok fogadhatók el, vagyis soronként mind a két szónak helyesírási szempontból is hibátlannak kell lennie. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha egynyelvű magyar szótárral igazolható.*
2. a) A mondatok helyes sorrendje: C) – A) – B) – D)   2 pont
A 2 pontot csak a hibátlan sorrendre lehet megadni, így ennél a feladatnál 1 pont nem adható. Minden olyan jelölési mód elfogadható, amely egyértelműen tükrözi a helyes sorrendet.
- b) Bekarikázva: C) utazások – mesék   1 pont
Amennyiben a felvételiző egynél több betűt karikázott be, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes betű is szerepel a válaszok között. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
3. a) Bekarikázva: A) rátapos   1 pont
Amennyiben a felvételiző egynél több betűt karikázott be, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes betű is szerepel a válaszok között. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
- b) keresztrím / félrím   1 pont
Csak ennek a két kifejezésnek az egyike fogadható el. A helyesírási hibát javítjuk, de nem vonunk le érte pontot. A rímképlet (abab/xaxa) önmagában nem fogadható el.
- c) Bekarikázva: B) figyelmetlenül   1 pont
Amennyiben a felvételiző egynél több betűt karikázott be, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes betű is szerepel a válaszok között. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
- d) Lehetséges válaszok: kiengesztelje a pocokot, elnyerje a pocok bocsánatát, jóvátegye a hibáját, bocsánatot kérjen a pocoktól, kifejezze megbánását, kárpótolja stb.   1 pont
*Minden más megfogalmazású, de tartalmában a megadottakkal egyező válasz elfogadható, amennyiben a mondat értelmes és nyelvi szempontból helyes. Az 1 pont csak tartalmilag elfogadható ÉS értelmes, nyelvi szempontból hibátlan mondatra adható meg.
A helyesírási hibákat javítani kell, de pontlevonás nem jár érte.*
- e) Lehetséges válaszok: 1 pont
Az elefánt által a pocoknak tett felajánlás szerintem **nem megfelelő**, mivel
- a pocoknak továbbra is fáj a lába.
  - ettől a pocok lába nem gyógyul meg.
  - az egyik lábát laposra taposta az elefánt, és ez komoly sérülés.
  - ő nem tud elég nagy fájdalmat okozni az elefántnak.
- Az elefánt által a pocoknak tett felajánlás szerintem **megfelelő**, mivel
- a pocok értékelheti az elefánt jó szándékát akkor is, ha az ő lába továbbra is fáj.
  - az elefánt úgyse tud olyat felajánlani, amivel maradéktalanul helyrehozná hibáját.
- Minden logikus indoklást tartalmazó mondat elfogadható, akkor is, ha a felvételiző több mondatot írt. Az indoklás elmaradása esetén nem jár pont. Az 1 pont csak tartalmilag elfogadható ÉS értelmes, nyelvi szempontból hibátlan megfogalmazásra adható meg.
A helyesírási hibákat javítani kell, de pontlevonás nem jár érte.*
-

4. a) déblát 1 pont
 b) ricskásan 1 pont
 c) tabajgott 1 pont

Minden helyes válaszra 1 pont adható. Amennyiben a felvételiző több szót is beírt egy vonalra, a válasz akkor sem fogadható el, ha a jó választ is leírta. A válasz elfogadható akkor is, ha a felvételiző úgy hibázik a másolásban, hogy a szó és toldalékolása még azonosítható.

5. a) Karcsi nagypapa: B) D) 1 pont
 b) Sári mama: D) 1 pont
 c) Lili: A) F) 1 pont
 d) Béla bácsi: A) C) D) 1 pont

Nem kell beírni sehová: E)

1 pont adható minden hibátlanul, teljesen kitöltött sorra. Amennyiben a felvételiző a jó válaszon kívül mást is írt az adott sorba, nem adható meg az 1 pont.

6. a) Leírva: legkisebb, hídon, azonban, valószínűleg, tekintélyes, minél, hazaszaladtak 5 pont

7 helyes megoldás 5 pont

6 helyes megoldás 4 pont

5 helyes megoldás 3 pont

4 helyes megoldás 2 pont

3 helyes megoldás 1 pont

1 vagy 2 helyes megoldásért nem jár pont.

A felsorolás sorrendje kötetlen. Amennyiben hétnél több megoldást írt a felvételiző, a jó válaszokkal megszerzett pontokból le kell vonni annyit, amennyivel több megoldást adott, mint hét, de nullánál kevesebb pont nem adható. (Például: ha 8 megoldást adott, akkor 1 pontot kell levonni a megszerzett pontokból.)

7. a)

huzat – húzat	3
alom – álom	1
szál – száll	3
kar – kár	1
vet – vét	2

 2 pont

5 helyes válaszra adható 2 pont.

3–4 helyes válaszra adható 1 pont.

1–2 helyes válaszra nem adható pont.

Amennyiben a felvételiző a jó válaszon kívül más számot is beírt, az adott sorra a válasz nem fogadható el.

8. a) költség: C) 1 pont
 b) fűzfában: E) 1 pont

Amennyiben a felvételiző a jó válaszon kívül mást is írt, nem adható pont.

- c) pöttöm 1 pont
 d) parányi, pirinyó 1 pont

Más megoldás csak akkor fogadható el, ha egynyelvű magyar szótárral igazolható.

*Szavanként az 1 pont csak akkor adható meg, ha a beírt szó a hangrendi csoportnak **ÉS** a rokon értelmű jelentésnek egyaránt megfelel.*

Csak a helyesírási szempontból is hibátlan válaszok fogadhatók el.

-
9. a) HAMIS 3 pont
 IGAZ
 HAMIS
Minden helyesen bekarikázott válaszáért 1 pont adható. Amennyiben egy állításnál nincs bekarikázva sem az IGAZ, sem a HAMIS szó, vagy mindkettőt jelölte a felvételiző, a részfeladat megoldása nem fogadható el. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
- b) Gyorsan végzett cselekvésre utaló teljes hasonlat: *Felpattantak, mint a szöcskék.* 2 pont
 Céltalanul ácsorog, lödörög, ödöng: *téblából / téblábóljatok*
Adható válaszelemenként 1 pont. A hasonlat esetében csak akkor adható pont, ha a hasonlat mindkét eleme szerepel a válaszban (felpattantak, szöcskék). A téblából esetén más szóra nem adható pont.
- c) Hebehurgia Tamás irányította az építkezést, ellenőrizte az emberek munkáját. 1 pont
Adható 1 pont. Elfogadható más megfogalmazás, szóhasználat is, amennyiben lényegében egyezik a megadott válasszal.
- d) Szétszórt, kapkodós, figyelmetlen, hebrencs. 1 pont
Adható 1 pont. Elfogadható más megfogalmazás, szóhasználat is, amennyiben lényegében egyezik a megadott válasszal és egynyelvű szótárral igazolható.
- e) Lehetséges válaszok: *elbújt a szénában; a bokrok mögött heverészett; otthon maradt; a rönkök mögött horkolt.* 1 pont
Adható 1 pont. Elfogadható más megfogalmazás is, amennyiben lényegében egyezik a megadott válasszal.
- f) meg-any-nyi 2 pont
A válasz csak akkor fogadható el, ha az elválasztás minden eleme helyes. (1 pont)
 ma-dzag-gal
A válasz csak akkor fogadható el, ha az elválasztás minden eleme helyes. (1 pont)
- g) 1 2 3 1 pont
 piripócs | i | ak
Az 1 pont csak akkor adható meg, ha a felvételiző a függőleges vonalakkal jól különítette el a szótövet és a toldalékokat, illetve a szó tövét és a toldalékok típusát jelölő számok is helyesek. Amennyiben a felvételiző külön jelölte a kötőhangot, de a megoldása egyébként helyes, a választ el kell fogadni.
10. a)–e) **A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.**
- a) Tartalomra összesen adható: 3 pont
 3 pont adható, ha
- a szöveg eredeti, ötletes, gondolatgazdag;
  - a fogalmazás alapötletét részletesen kidolgozza, és a szöveg mentes az önellentmondástól, a lényegi elemek jól értelmezhetők;
  - megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek;
  - a történet logikusan, szervesen folytatja a megkezdett történetet, építve a megnevezett szereplőkre, motívumokra.
- 2 pont adható, ha
- a szöveg ötletes, ám az alapgondolat nem kellően kidolgozott, nem értelmezhető elem van benne, vagy kisebb önellentmondás;
  - a megadott mondatok nem illeszkednek kellő mértékben a gondolatsorhoz;
  - megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.
-

1 pont adható, ha

- az alapötlet kidolgozatlan, lényegi elemek megmagyarázatlanul maradnak, vagy a szöveg egészét meghatározó önellentmondás van benne;
- szegényes, szokványos a gondolatsor, de tartalma a kijelölt témáról szól;
- az adott mondatok alig illeszkednek a gondolatsorhoz, de a szöveg megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.

0 pont, ha

- a megadott mondatokhoz egyáltalán nem kapcsolódik a gondolatsor;
- az elbeszélés az önellentmondások és értelmezhetetlen elemek miatt nem érthető;
- nem felel meg az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.

b) A szöveg szerkezetére összesen adható:

2 pont

2 pont adható, ha a megadott kezdőmondatok és a tanuló által írt fogalmazás alkotta szöveg

- kerek, egész, lezárt;
- formailag is tagolt, a bekezdések jelöltek;
- logikusan és arányosan szerkesztett;
- eléri a megadott terjedelmet;
- megfelelően alkalmazza a szövegkohézió eszközeit, a mondatok, gondolatok logikusan kapcsolódnak egymáshoz;
- nincs benne párbeszéd.

1 pont adható, ha a fenti szempontok közül egy nem érvényesül maradéktalanul.

0 pont, ha a szövegben a 2 pont feltételei közül egynél több szempont nem érvényesül maradéktalanul.

c) A nyelvhelyességre és a stílusra összesen adható:

2 pont

2 pont adható, ha a szöveg terjedelme eléri a nyolc mondatot, és

- stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, és
- gazdag szókincsű, és
- gördülékenyen, választékosan szerkesztett mondatokat tartalmaz, és
- maximum 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, például helytelen szóhasználatot, indokolatlan igeidőváltást, hibás mondatbeli egyeztetést, nem megfelelő szórendet.

1 pont adható, ha a szöveg terjedelme eléri a nyolc mondatot, és

- maximum 2 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, és változatos szókincsű, mondatfűzésű, a köznyelvi normának megfelelő szóhasználatú. *Vagy*
- maximum 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, ám a 2 pont kritériumai közül valamelyiknek nem felel meg.

0 pont, ha a szöveg

- kettőnél több nyelvhelyességi hibát tartalmaz; vagy
- 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, ám a 2 pont kritériumai közül legalább kettőnek nem felel meg, vagy
- a szöveg terjedelme nem éri el a 8 mondatot.

- d) A helyesírásra összesen adható, amennyiben a szöveg **legalább 8 mondatból** áll: 2 pont
 2 pont adható,
 – ha a szövegben az alábbiak közül **legfeljebb egy hiba** valósul meg:
 – egy hiba a közhasználatú szavak egybeírásának terén *vagy*
 – egy hiba a magánhangzó hosszúságának tévesztésénél *vagy*
 – egy elválasztási hiba *vagy*
 – egy mondatkezdő nagybetű tévesztése *vagy*
 – egy-két ékezet hiánya *vagy*
 – legfeljebb két betűtévesztés vagy betűcsere
ÉS az előbbieken ismertetett hibatípusok **mellett** legfeljebb 1 központoszási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit);
 – ha a hibátlan szövegben legfeljebb 2 központoszási hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit).
- 1 pont adható,
 – ha a **fenti hibatípusok közül legfeljebb kettő** van jelen a szövegben, *legfeljebb* 2 központoszási hiba mellett (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit)
 – ha az egyéb szempontból hibátlan szövegben 3–5 központoszási hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit).
- 0 pont adható,
 – ha a szövegben az alábbiak közül **valamelyik hibatípus** megvalósul:
 – igekötős igék írásmódja,
 – névutós főnevek egybeírása,
 – *-ly* tévesztése,
 – tagadósók egybeírása egy másik szóval,
 – mássalhangzó-hosszúság tévesztése,
 – tulajdonnév kezdőbetűjének,
 – írásban nem jelölt hasonulás és összeolvadás jelölésének tévesztése;
 – ha a 2 pont kritériumainál leírt hibatípusok esetében **három vagy annál több** hiba található a szövegalkotásban;
 – ha 6 vagy több központoszási hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit).
 – **ha a szöveg nem éri el a 8 mondatot.**
- e) A külalakra, írásképre összesen adható, amennyiben a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot: 1 pont
 – 1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, nem használja indokolatlanul a pontsoron túli („margón kívüli”) területet.
 – Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre.